

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-06-11 Nr. 429-125
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. rugpjūčio 7 d. pareiškėjas su draudiku sudarė savanorišką Transporto priemonių draudimo sutartį (draudimo liudijimo TIA Nr. (*Duomenys neskelbiami*)) (toliau – draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su automobiliu „Volvo S60“ (valst. Nr. (*Duomenys neskelbiami*)) (toliau – automobilis).

Pareiškėjas draudiką informavo apie 2024 m. kovo 8 d. įvykį: „Po Automobilio plovimo Viada plovykloje P. Lukšio g. 66A Kaune, pastebėjau, kad pradėjo rasti abu priekiniai žibintai, o po neigiamos nakties temperatūros jie netgi suskilo. Atidžiau patikrinęs automobilį pastebėjau, jo buvo apibraižytas ir priekinis bamperis.“

Pareiškėjo pasirinkta remonto įmonė UAB „Sostena“ 2024 m. kovo 18 d. draudikui suderinti pateikė automobilio remonto sąmatą, į kurią buvo įtraukti automobilio žibintų ir bamperio remonto darbai.

2024 m. kovo 25 d. draudikas pateikė pareiškėjui sprendimą, kuriame nurodė, kad atlygins žalą už bamperio pažeidimus, o žalą dėl priekinių žibintų draudikas atlyginti atsisakė.

2024 m. kovo 26 d. pareiškėjas pateikė draudikui pretenziją, kurioje nurodė, kad automobilis plovykloje patyrė smūgį, dėl kurio buvo apibraižyta viršutinė bamperio dalis ir suskilo žibintai. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas teigė, kad įvykis turėtų būti laikomas draudžiamuoju, ir prašė draudiko pakeisti sprendimą. Draudikas atsakydamas nurodė, kad pagal apgadavimo pobūdį ir atsižvelgus į tai, jog žibintų trūkimai prasideda nuo vidinės dalies, paslėptos po variklio dangčiu, kurios jokie plovyklos šepetėliai nepasiekia, žibintai negalėjo būti apgadinti plovykloje.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko atsakymu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo nurodydamas, kad užfiksuoti akivaizdūs automobilio žibintų pažeidimai, o, pagal Taisykles, tokia žala yra atlyginama. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas prašė atlyginti žalą dėl automobilio priekinių žibintų remonto.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas, kuriame jis nurodė, kad įvertinus automobilio žibintų pažeidimų pobūdį nustatyta, jog jų skilimo priežastis buvo vidinė įtampa, kuri atsiranda dėl netinkamo žibintų remonto ar sumontavimo. Draudikas šiuos teiginius grindė remdamasis draudiko eksperto (*Duomenys neskelbiami*) 2024 m. gegužės 24 d. Ekspertine pažyma Nr. (*Duomenys neskelbiami*) (toliau – Ekspertinė pažyma), kurioje pateikta išvada, kad automobilio žibintai skilo pamažu, ir šis gedimas atsirado natūraliai senėjant žibintų medžiagai dėl jų konstrukcinių ypatumų. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė nustatęs, jog įvykis atitinka Taisyklėse nustatytą nedraudžiamąją įvykio sąlygą, pagal kurią draudikas neatlygina nuostolių, atsiradusių dėl natūralaus automobilio dalių susidėvėjimo transporto priemonę naudojant įprastai, ir prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

¹ 2023 m. birželio 13 d. redakcija, galioja nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos už pareiškėjo automobilio priekinių žibintų pažeidimus.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką dėl pareiškėjo automobilio žibintų apgadinimų pagrįstumą.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose². Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį³.

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką⁴. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjo įvykio atveju⁵. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁶.

Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad draudikas sprendimą atsisakyti atlyginti pareiškėjo patirtą žalą dėl automobilio žibintų pažeidimų priėmė vadovaudamasis Taisyklių

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

21.3 papunkčiu, kuriame nustatyta, kad neatlyginama žala, atsiradusi dėl techninių transporto priemonės gedimų. Techniniais transporto priemonės gedimais laikomi gedimai, atsiradę dėl natūralaus padangų, variklio, važiuoklės ar kitų transporto priemonės detalių ir (ar) dalių susidėvėjimo transporto priemonę naudojant įprastai, įskaitant atvejus, kai ant transporto priemonės detalių ir (ar) dalių matyti pažeidimų, atsiradusių dėl pasikartojančio veiksmo (pvz., stiklo valymo nekokybiškais ar susidėvėjusiomis valytuvų šluotelėmis ar sniego grandikliais) (Taisyklių 21.3.1 papunktis).

Draudikas Lietuvos bankui pateikė Ekspertinę pažymą, kurioje nurodyta, kad automobilio apžiūros metu darytose nuotraukose užfiksuota, jog priekinio dešiniojo žibinto stiklo skilimas prasideda ties viršutine galine briauna, kuri eksploatacijos metu būna uždengta variklio gaubto priekinės dalies. Eksperto vertinimu, tai, kad skilimo pradžia briaunos yra pabalusios, o pabaiga skaidri, rodo, jog skilimas vystėsi ilgą laiką pažeistam stiklo polimerui (dažniausiai polikarbonatui) pamažu oksiduojantis, o ne vienkartinio staigaus poveikio metu. Taip pat Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad šalia šio skilimo nėra jokių įmušimų, nubraukimų, kurie galėtų reikšti, jog skilimas atsirado dėl mechaninės jėgos poveikio.

Vertindamas kairiojo žibinto pažeidimą ekspertas pažymėjo, kad žibinto viršutinėje galinėje briaunoje yra trys skirtingo ilgio įskilimai, pagal savo pobūdį, pradžią, pabalimą sutampantys su dešiniojo žibinto skilimu, o šalia kairiojo žibinto taip pat nėra mechaninės jėgos poveikio požymių. Ekspertas nurodė, kad automobilio priekinio žibinto korpusai yra sukonstruoti taip, kad esant sąlyginai nedideliam smūgiui į juos pirmiausia lūžta jų tvirtinimo kilpos, tik po to skyla ir lūžta stiklai ir korpusai, tokiu būdu sumažinama žala pėsčiajam, o šiuo atveju žibintų tvirtinimo kilpos nebuvo pažeistos. Eksperto vertinimu, aplinkybę, kad plovimo metu žibintai nebuvo paveikti didelės mechaninės jėgos, patvirtina ir tai, jog aplink žibintus esanti blizgi lako ir dažų danga nėra pažeista.

Atsižvelgdamas į nustatytas aplinkybes, Ekspertinėje pažymoje ekspertas pateikė išvadą, kad automobilio priekiniai žibintai skilo ne plovimo automatinėje plovykloje metu, – jie skilo pamažu, natūraliai senėjant žibintų medžiagai dėl jų konstrukcinių ypatumų.

Ekspertinėje pažymoje taip pat pasisakyta dėl automobilio bamperio pažeidimų – nurodyta, kad bamperis buvo sugadintas įvažiuojant ir išvažiuojant iš zonos, užpildytos smulkiais lanksčiais plonais virbais, labiausiai tikėtina – įvažiuota į krūmą ir išvažiuota iš jo, o tai, draudiko teigimu, patvirtina, kad plovykloje jokia žala pareiškėjo automobiliui nekilo⁷.

Vertinant minėtus duomenis pažymėtina, kad Ekspertinėje pažymoje, įvertinęs užfiksuotus pareiškėjo automobilio apgadinius, ekspertas, kuris, kaip matyti iš pateiktų duomenų, yra įgijęs mechanikos inžinieriaus kvalifikaciją, taip pat turėjo Lietuvos teismo ekspertizės centro išduotą teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimą (eismo įvykio tyrimo eksperto kvalifikacija), pateikė galutinę išvadą, kad automobilio žibintai skilo ne dėl staigaus ir netikėto įvykio, o natūraliai senėjant žibintų medžiagai dėl jų konstrukcinių ypatumų. Byloje nėra jokių Ekspertinėje pažymoje nurodytoms aplinkybėms prieštaraujančių duomenų, dėl šios priežasties Lietuvos bankas neturi pagrindo nesivadovauti Ekspertinėje pažymoje pateiktomis išvadomis.

Papildomai pažymėtina, kad draudikas Lietuvos bankui nurodė surinkęs duomenis, patvirtinančius, jog po automobilio pirkimo iš Jungtinių Amerikos Valstijų į automobilio priekinius žibintus buvo atlikta intervencija siekiant juos pritaikyti Europos rinkai. Draudiko teigimu, žibintų „sueuropinimo“ metu yra daroma vidinė intervencija į žibintus, naudojant tiek karštį, tiek taikant mechaninį poveikį žibintams, o tai daro įtaką stiklo patvarumui ir eksploatacinėms savybėms ir ilgainiui, veikiant aplinkos veiksniams (ypač neigiamai oro temperatūrai), gali turėti įtakos vidinės įtampos sukeliams žibintų skilimams.

Atsižvelgiant į tai, kad, pagal Taisyklių 21.3 papunkčio sąlygas, draudikas neatlygina žalos, atsiradusios dėl techninių transporto priemonės gedimų, o, pagal Taisyklių 21.3.1 papunktį, techniniais transporto priemonės gedimais laikomi gedimai, atsiradę dėl natūralaus transporto priemonės detalių ir (ar) dalių susidėvėjimo, taip pat atsižvelgiant į tai, kad draudikas įrodė, jog automobilio žibintų pažeidimai atsirado natūraliai senėjant žibintų

⁷ Papildomai pažymėtina, kad nors draudikas nustatė, jog žala automobilio bamperiui kilo ne pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis (ne plovykloje), tačiau įvertinęs tai, kad žalą sukėlė išoriniai veiksniai (t. y. labiausiai tikėtina, kad žala atsirado dėl draudžiamojo įvykio), draudikas minėtą žalą pagal draudimo sutartį pareiškėjui atlygino.

medžiagai, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė mokėti draudimo išmoką dėl automobilio žibintų apgadinimų.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis